

Litteratur.

Forbedring af stalde ved isolering og ventilering.

»Forbedring af stalde (varmeisolering og ventilering)«. Af civilingeniør dr. techn. Poul Becher og civilingeniør Vagn Korsgaard, Statens Byggeforskningsinstitut. 44 sider. Pris kr. 2,00. I kommission hos Landhusholdningsselskabets forlag, Rolighedsvej 26, København V. (fås også gennem brugsforeningerne).

Denne lille anvisning henvender sig i første række til landmænd og landhåndværkere og er en populær vejledning, der bør studeres af enhver, som tænker på at ombygge og forbedre sine stalde.

I indledningen forklares, hvorfor stalde bør varmeisoleres og ventileres, og hvorfor de to ting er knyttet uadskilleligt sammen. En stald holdes udelukkende opvarmet ved den varme, dyrene producerer, men dyrene afgiver også vanddamp, og denne vanddamp må fjernes ved ventilation, for at der ikke skal blive for fugtigt i stalden. Dyrenes overskudsvarme skal derfor bruges dels til at opvarme ventilationsluften og dels til at dække varmetabet gennem ydervæggene. I en uisoleret stald vil der i mange tilfælde ikke være overskudsvarme nok til begge dele, og stalden må derfor isoleres, hvis der ikke skal blive for fugtigt og koldt.

Det behøver ikke at koste noget videre at varmeisolere. Loftet udgør en meget stor flade i forhold til de andre yderflader, hvorfor det ofte er tilstrækkeligt at isolere dette ved at lade $\frac{1}{2}$ m halm eller strøelse ligge over hele loftet vinteren igennem.

Ved hjælp af figurer og tekst gennemgås, hvorledes ydervægge, vinduer, lofter og gulve kan isoleres, og hvilke ting man skal tage sig i agt for, når disse ting udføres. Der findes tabeller til bestemmelse af isoleringens tykkelse, og tabellernes brug er demonstreret ved nogle eksempler. Endvidere beskrives hvorledes ventilationsanlægget bør dimensioneres og udføres, både det hidtil almindeligt anvendte ventilationsanlæg med naturlig drivkraft med en aftrækskorsten — og mekanisk ventilation.

Mekanisk ventilation har hidtil ikke været ret meget anvendt herhjemme, men der er ingen tvivl om, at den i fremtiden vil vinde stor udbredelse. Den er nem at installere og er ikke dyrere i anskaffelse og installation end en aftrækskorsten.

I svinstalde kan et mekanisk ventilationsanlæg stadig holde en kraftig ventilation i gang selv om sommeren, hvor et anlæg med skorsten for naturlig ventilation ikke gør megen gavn.

*

I forbindelse med en omtale af dette skrift er der anledning til påny at minde om den interessante beretning, som Det landøkonomiske Driftsbureau udsendte i efteråret 1952, omhandlende svinstaldenes bygningsmæssige kvalitet og dennes indflydelse på foderforbrug, sundhedstilstand m. v. Der er ingen tvivl om, at dårlige staldforhold, først og fremmest manglende isolation og ventilation, er en væsentlig hindring i mange landbrug for opnåelse af god økonomi i svineholdet — og forøvrigt også i kvægholdet.

Den i nævnte beretning omhandlede undersøgelse omfattede ialt 200 landbrug af forskellig størrelse. Efter staldkvaliteten inddeltes disse brug i 3 grupper, og det viste sig, at foderforbruget i den bedste trediedel af staldene var 4,3 f. e. pr. kg tilvækst mod 5,1 f. e. i den dårligste trediedel af staldene, d. v. s. en forskel på godt 70 f. e. pr. beregnet slagterisvin.

Ganske vist er der også andre årsager til forskel i foderforbruget, bl. a. foderets sammensætning og sundhedsforholdene, men alene sidstnævnte må bære en stor del af skylden. Det fremgår således af beretningen, at sygdomshyppigheden — hvad man også ville vente — var mere end dobbelt så stor i den dårligste trediedel af staldene end i den bedste trediedel, og dødeligheden var endog 6 gange så stor.

En samtidig undersøgelse viste tillige, at den dårligste trediedel af staldene kunne sættes i god stand for gennemsnitlig ca. 6100 kr. og den mellemste gruppe for ca. 2700 kr. pr. stald, beregnet efter en årsproduktion på 70 svin. Undersøgelsens resultat sandsynliggør, at det må være en fornuftig pengeanbringelse at forbedre de dårligere stalde. Og netop med dette for øje kommer den ovennævnte lille vejledning om staldforbedring næsten som kaldet. Ingen bør gå i gang med at lave om i staldene uden i forvejen at have draget lære af de anvisninger, som det nævnte skrift giver. Anskaffes det direkte fra Landhusholdningssselskabet, kan det anbefales at indsende de 2 kr. i check eller frimærker, idet oprævning, selv af et så ringe beløb, andrager 70 øre.

C. A. K.